

"สมศ." ลุย 3 ภารกิจ ปั้นระบบประเมินใหม่เร็ว-แม่น-โปร่ง- ส-นำผลไปใช้จริง

นำเสนอเมื่อ : 30 เม.ย. 2569

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)
เร่งเดินหน้าปรับโฉมระบบประเมินคุณภาพภายนอกครั้งใหญ่
เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสังคมในยุคดิจิทัล โดยมุ่งเน้นการลดภาระสถานศึกษา
เพิ่มประสิทธิภาพการประเมิน และยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยอย่างยั่งยืน ผ่านการขับเคลื่อน 3 ภารกิจเร่งด่วน
ทั้งด้านงานวิจัย แพลตฟอร์มดิจิทัล และการพัฒนาศักยภาพผู้ประเมิน

ศ.ดร.องอาจ นัยวัฒน์ ผู้อำนวยการ สมศ. เปิดเผยว่า ปัจจุบัน สมศ.
อยู่ระหว่างการพัฒนากรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกใหม่ เพื่อให้เท่าทันต่อกระแส Digital Disruption
ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยการปรับกรอบมาตรฐานครั้งนี้ยึดหลักสำคัญ 5 ประการ ได้แก่
การทำให้กระบวนการมีความเรียบง่ายและมีประสิทธิภาพ การลดภาระงานเอกสารของสถานศึกษา
การมุ่งเน้นการประเมินเพื่อพัฒนา การส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
และการสะท้อนขอมูลจุดแข็ง-จุดอ่อนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและสร้างนวัตกรรม

สำหรับภารกิจเร่งด่วน 3 ด้านที่ สมศ. ให้ความสำคัญ ประกอบด้วย

1. การพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมด้านการประเมินคุณภาพภายนอก (EQA) โดย สมศ.
จะเร่งสร้างองค์ความรู้ใหม่อย่างเป็นระบบ
เพื่อยกระดับกระบวนการประเมินให้มีความแม่นยำและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา
โดยมุ่งนำข้อมูลเชิงประจักษ์มาประกอบตัดสินใจเชิงนโยบาย
ควบคู่กับการพัฒนาเทคโนโลยีการประเมิน เช่น การใช้งานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และปัญญาประดิษฐ์
(AI) ในการวิเคราะห์ผล เพื่อเพิ่มความรวดเร็ว ลดขั้นตอน
และลดภาระของสถานศึกษาในการจัดเตรียมเอกสาร
2. การยกระดับแพลตฟอร์มดิจิทัลและเชื่อมโยงข้อมูลทั้งระบบ ซึ่ง สมศ.
ได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดกว่า 27 หน่วยงาน อาทิ กระทรวงศึกษาธิการ
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และกรุงเทพมหานคร
เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา (e-SAR)
ให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลรวมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
โดยสถานศึกษาจะส่งรายงานผ่านหน่วยงานต้นสังกัดเข้าสู่ระบบกลาง ทำให้สามารถจัดเก็บข้อมูลย้อนหลัง
ลดการใช้เอกสาร และประหยัดเวลาในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การประเมินจนถึงการออกใบรับรองในรูปแบบดิจิทัล
(e-Certificate) นอกจากนี้ ยังมีพัฒนาระบบ Dashboard Presentation
เพื่อแสดงผลข้อมูลคุณภาพการศึกษาแบบเรียลไทม์
ช่วยให้ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ข้อมูลในการวิเคราะห์และตัดสินใจเชิงนโยบายได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำมากยิ่งขึ้น
3. การพัฒนาสมรรถนะผู้ประเมินภายนอก ซึ่ง สมศ. ให้ความสำคัญกับการยกระดับผู้ประเมินภายนอก
ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการสะท้อนคุณภาพการศึกษา โดยจะมีการพัฒนาทักษะ ความรู้ และความเชี่ยวชาญ
พร้อมจัดให้มีระบบทดสอบและจัดระดับผู้ประเมิน
เพื่อให้สามารถให้ข้อเสนอแนะเชิงพัฒนาได้ตรงตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา

ผู้ประเมินในยุคใหม่จะต้องมีบทบาทมากกว่าการตรวจประเมิน แต่ต้องเป็นทั้งนักวิเคราะห์ ผู้ให้คำปรึกษา และผู้สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างสร้างสรรค์

ผู้อำนวยการฯ สมศ. กล่าวต่อไปว่า การปรับระบบประเมินครั้งนี้ มีเป้าหมายสำคัญเพื่อให้ผลการประเมินสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง เป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพการศึกษาในทุกพื้นที่ และสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง และสังคม โดยเฉพาะในบริบทที่ประเทศไทยต้องเผชิญกับความท้าทายทั้งด้านความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และการแข่งขันในระดับนานาชาติ

ทั้งนี้ สมศ. คาดหวังว่า การดำเนินการตามภารกิจดังกล่าว จะช่วยผลักดันให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของไทยมีความทันสมัย คล่องตัว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พร้อมก้าวข้ามบทบาทจาก “ผู้ประเมิน” ไปสู่การเป็น “หุ้นส่วนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา” ที่ร่วมขับเคลื่อนอนาคตการศึกษาไทยอย่างแท้จริง.

ขอบคุณที่มาเนื้อหาข่าวและอ่านข่าวการศึกษาเพิ่มเติมได้ที่ [FOCUSNEWS](#)